

LAISVE
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

L A I S V E

THE LITHUANIAN WEEKLY

LIBRARY
DEC 13 1982
LAISVE LIBERTY
Savaitinis
Jungtinėse Valstijose \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai
PRICE 25 c.

NO. 48 ***** PENKTADIENIS, GRUODŽIO [DECEMBER] 10, 1982 OZONE PARK, N. Y. 11417 ***** 71-IEJI METAI

KRISLAI

Bedarbių eilės auga... Izraeliui gelbsti JAV Vakarų Europa kairėja "Kreipimasis į tautiečius, gyvenančius užsienyje." Mūsų laikraščio vėjus

IEVA MIZARIENE
Lapkričio mėnesį bedarbių eilėse buvo 10,8 procento darbininkų, arba oficialiai apie 12 milijonų žmonių. Tai jau pasiekė depresijos erą—taip pranešė Darbo Departamentas. Į šią skaitlinę įskaitomi vyrai ir moterys. Jaunuolių tarpe (iki 20 metų amžiaus) yra 24,2 procentų bedarbių. Juodųjų tarpe 20,2 procentų nedirba, o juodieji jaunuoliai smarkiai nukentė—jų tarpe 52,6 procentai be darbo. Ispaniškai kalbančiųjų tarpe 15,7 bedarbių.

Skaičius bedarbių dešimtyje didžiausių valstijų toks: Michigan 17,2%, Ohio 14,2%, Illinois 13,2%, Pennsylvania 12,1%, California 11,2%, New Jersey ir New York po 9,9%, Florida 9,5%, Texas 7,6% ir Massachusetts 7,2%.

Kalbant apie mūsų šalyje bedarbius, tuo pat sykiu skaitome laikraščiuose, kad JAV senato užsienio reikalų komitetas patvirtino duoti komunistams ir Begino valdžiai 11,5 milijonų dolerių pagalbą 1983 metams.

Patvirtinta 85 milijonai dolerių Izraeliui pirkiniumi modernių militarinų apginklavimų. Ekonominė pagalba, padidinta 125 milijonais dolerių, kas sudaro iš viso 910 milijonus dolerių!

Vakarų Europoje per pastarųjų mėnesių rinkimus pasirodė aiškūs pasukimas į kairę, kaip nacionaliniuose rinkimuose taip ir vietiniuose. Judėjimas už taiką ir nusiginklavimą ryškiai parodė laimėjimus. Prsidėjo ir protestų demonstracijos kas ir balsavimuose, balsuotojus paveikė.

Penkios šalys—į valdžias būtent: Švedija, Prancūzija, Ispanija, Graikija ir vakarų Vokietija išrinko socialistus bei liberalus demokratų.

Zmonės ne tik jaučia neradarba, gyvenimo standartų puolimą, bet didžiausią dėmesį kreipia į branduolinių ginklų karo pavojų.

Kiekvienas mūsų skaitytojų turėtų labai atidžiai perskaityti šiame numeryje telpantį atsiskaitymą užvardintą: "Kreipimasis į tautiečius, gyvenančius užsienyje".

Ką galima apie šio atsiskaitymo iš suvažiavusių delegatų Maskvoje iš įvairių šalių pridėti? Jame kaip tik parodo susipratusių žmonių baimę, kad nekiltų karas, "kad būtų likviduotas branduolinio karo pavojus, šiuo metu grėsiantis žmonijai."

Šioje sesijoje, susauktose sąjunginės kultūrinio ryšių su tautiečiais užsienyje draugijos "Rodina" dalyvavo ir kalbėjo "Tėviškės" draugijos pirmininkas generolas P. Petronis.

"Laisvės" vėjus dar tebešlubuoja, atrodo, kad reiks jį pratesti ir po Naujųjų Metų.

Mirties bausmė įvykdyta nuodų injekcija

Huntsville, Texas. — Gruodžio 7 d. šio kalėjimo ligoninėje įvykdyta pirmoji Amerikoje mirties bausmė, kaliniui suleidus nuodų į gyslas.

Miriop pasmerktais Charlie Brooks, 40 m. amžiaus, liudininkų žodžiu, "tik sužio-vavęs ir jau buvęs gatavas". Brooks buvo nubaustas už 1976 m. atliktą žmogžudystę. Jis yra pirmas juodukas ir šeštas iš viso asmuo, kuriam mirties bausmė įvykdyta nuo to laiko, kai Amerikoje ši bausmė buvo atnaujinta 1977 m.

Tuo tarpu, kai laikraščiai aprašinėjo, kaip Brooks numirė, jie savo vedamuosiuose kėlė klausimą dėl paties mirties įvykdyto būdo. Prieš injekcijas pasisakė ir Amerikos Gydytojų Sąjunga, kuri savo nariams tokiais

Charlie Brooks

Lenkija kaltina Ameriką

Varšuva. — Gen. Jaruzelski savo kalboje pietinėse Lenkijos anglikasiams kaltino Ameriką, kad nėra tos dienos, kada nepasireikštų jos antilenkiški veiksmai ir pareiškimai.

Bet generolas tvirtino, jog Lenkija nepasiduos užsienio diktavimams.

Jis sakė, kad Lenkija turės imtis priemonių nutraukti buvusį kultūrinį bendradarbiavimą tarp abiejų šalių, nes JAV vyriausybė baudžia Lenkiją už tai, kad ji "savo jėgomis pasirinko būdus išvengti tautinei nelaimėi".

Čia jis, manoma, turėjo galvoje Lenkijoje įvestą karinį stovį, kuriuo siekta sustabdyti iš užsienio kurtomų Solidarnosc' unijos ir kitų varomą pražūtingą darbą Lenkijos socialinei santvarkai ir ekonominiam gyvenimui.

Gen. Jaruzelski sakė, kad Lenkija sieks kultūrinio bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis abipusės naudos sąlygomis.

Washington. — Labor Department pranešimu, Amerikoje lapkričio mėnesį buvo apie 12 milijonų bedarbių, arba 10,8 proc. Tai naujas pokario laikotarpio nedarbo rekordas.

Gaila! Mieli draugai ir draugės, bandykime visais būdais pasistengti iki pabaigos šių metų sukelti \$20,000 į fondą. Jei to neatliksime, tai vaju 1983-aisiais metais reiks dar tęsti.

atvejais teleidžia dalyvauti tik tiek, kiek reikia patvirtinti, jog asmuo miręs. Todėl ir šiuo atveju Huntsville kalėjime joks gydytojas neapsiėmė mirtį nesąnės adatos durti į žmogaus gyslas, ir tam uždaviniui atlikti prireikė surasti paprastą medicinos darbuotoją.

Spauda dar kelia klausimą, ar iš viso Brooks buvo kaltas, nes nebuvo pakankamai įrodyta, jog jis nužudė tą mechaniką, o ne kitas jo bendras, kuris dabar sėdi kalėjime, gavęs 40 metų. Aukščiausiasis Teismas atmetė Brooks prašymą mirties vykdymą atidėti, o Texas gubernatoriaus atmetė jo malonės prašymą.

Gydytojai abejoja, ar šis injekcijos būdas visais atvejais gali užtikrinti, jog adata bus pataikyta tiesiai į veną ir pasieks savo tikslą. Sako, gali atsitikti, jog žmogui priešiese kentėti. Šį klausimą kaip tik kelia ir advokatas Stephen Kristovich, kuris kitų mirtininkų kalinių vardu užvedė Federaliniame Teisme bylą. Bet valdžios įstaiigos tvirtina, kad mirties bausmės vykdymas Amerikoje pareina ne nuo federalinės valdžios, o nuo paskirų valstijų.

Yra ir daugiau valstijų kuriose leidžiama mirties sprendimą atlikti įleidus nuodų. Tai Oklahoma, Idaho ir New Mexico. Washingtono valstijoje pasmerkietį turi teisę pasirinkti tarp injekcijos ir pakorimo. Dvylika kitų valstijų svarstė injekcijos būdą, bet atmetė. New Yorko valstijoje galioja dujų kamera. Paskutinį kartą ji buvo naudota 1963 m. Bet nuo 1965 m. pradėta akcija prieš mirties bausmę. Gub. Rockefeller modifikavo istatymą, jį taikydamos tik policininkų žudikams. Dabartinis gubernatorius Carey visą laiką priešinosi ir vetavo mirties bausmės įvedimą. Naujai išrinktas ir busimasis gubernatorius Mario Cuomo taip pat priešingai mirties bausmės įvedimui.

Maršalas taip pat aiškino, jog šiuo metu TSRS ir JAV esančios maždaug vienodo stiprumo strateginių ir vidutinio sekimo raketų srityje taip, kaip NATO ir Varšuvos Pakto šalys konvencinių ginklų srityje.

Tas maršalo Ustinovo pareiškimas buvo ištisai perskaitytas per radiją kartu su juo kalba, pasakyta Maskvos karinio rajono partijos aktyvistams.

Tarybų Sąjungos įspėjimas prieš MX

Dmitri Ustinov

Maskva. — Tarybų Sąjungos oficiali spaudos agentūra Tass paskelbė pasikalbėjimą su TSRS gynybos ministru maršalu Dmitri Ustinovu. Ustinov teigia, kad tuo atveju, kai JAV pradėsianti dislokuoti savo branduolines MX raketas, Tarybų Sąjunga atsakysianti naujomis tarpkontinentinėmis raketomis, kurios nebus nė kiek prastesnės už JAV.

Atnaujindamas Tarybų Sąjungos kvietimą jungtinėmis ir koordinuotomis jėgomis siekti karinės konfrontacijos, Ustinov nurodė, kad šis Amerikos planas MX raketoms kaip tik priešingas TSRS-JAV sutarimas ir yra kraštutiškai pažeidžiantis žingsnis branduolinėje ginkluotėje.

Maršalas taip pat aiškino, jog šiuo metu TSRS ir JAV esančios maždaug vienodo stiprumo strateginių ir vidutinio sekimo raketų srityje taip, kaip NATO ir Varšuvos Pakto šalys konvencinių ginklų srityje.

Tas maršalo Ustinovo pareiškimas buvo ištisai perskaitytas per radiją kartu su juo kalba, pasakyta Maskvos karinio rajono partijos aktyvistams.

Sukilėliai puola Salvadore

San Salvador. — Sukilėlių radijas "Venceremos" skelbia apie naujus smūgius, kuriuos sukilėliai sudavė valdžios kariuomenei. Taip pat buvo pranešta, kad sukilėliai paėmė ir nelaisvę apie 120 asmenų iš publikos ir du sportininkų vienetus po 11 asmenų, kai vykusios žaidynės viename mieste.

Tuo tarpu arkivyskupas Arturo Rivero Damas savo pamokslė pereiną sekmadienį katedroje užgėrė valdžios sudarytą komisiją žmogaus teisių pažeidimams tyrinėti, bet nurodė, jog iš jos darbų galima bus spresti apie jos reikšmę.

Komisiją sudarė provisorinis prez. Alvaro Magana. Ji turės ištirti dabartinę padėtį ir padaryti siūlymus. Prezidentas šio žygio ėmėsi po to, kai iš visų pusių pasipylė balsai dėl žmogaus teisių pažeidimo, kas reikėsi valdžios kariuomenės sauvaiavimu, terorizuojant ir žudant gyventojus, kurie itariami, jog padeda partizanams.

KENNEDY NEKANDIDATUOS

Washington. — Demokratai susirūpino, kas dabar bus jų stambiausiu kandidatu į būsimuosius JAV prezidentus, kai senatorius Edward Kennedy padarė pareiškimą, jos jis 1984 m. nekandidatuosias nei eisiąs, jei būtų ir draftinamas. Jis aiškino, kad dėl šeimininių priežasčių, dėl vaikų ir būsimo divorso su žmona, išeinąs iš prezidentinių kandidatų rungtynių. Pagrindiniai kandidatai šiuo metu yra buvęs viceprez. Mondale ir buvęs kosmonautas, o dabar Ohio senatorius John Glen.

Arabų delegacija lanko pasaulio sostines

Peking. — Jordano karaliaus Hussein vadovaujama Arabų Sąjungos delegacija Kinijos vadovams paaiškino savo pozicijas dėl taikos Artimuosiuose Rytuose. Delegacija čia atvyko iš Maskvos, kur buvo susitikusi su naujuoju Tarybų Sąjungos Komunistų partijos gen. sekretorium Jurijum Andropovu ir vyriausybės atstovais.

Prieš apsilankydama Maskvoje, delegacija buvo Paryžiuje, ir Prancūzijos vyriausybei aiškino Arabų Sąjungos taikos planą Viduriniams Rytams.

Tą planą arabai buvo priėmę savo konferencijoje, neseniai įvykusioje Maroko mieste Fez. JAV prez. Reagan su tuo aštuonių punktų planu buvo supažindintas tuojau pat tai konferencijai pasibaigus, nes jis ir pats buvo paskelbęs planą.

Arabų delegacija šiais savo vizitais rūpinasi patraukti savo pusėn visų penkių didvalstybių—Amerikos, D. Britanijos, Kinijos, Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos—dėmesį ir nori, kad tie penki nuolatiniai Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nariai balsuotų teigiamai už arabų planą arba priešų kokio nors

kompromiso.

Dabar esama dviejų planų dėl taikos Artimuosiuose Rytuose: Arabų Sąjunga nori, kad Izraelio okupuotose srityse būtų įsteigta pilninė nepriklausoma Palestinos valstybė. Prez. Reaganas siūlo palestiniečiams autonomiją su Jordanu.

Jordano karaliui tenka ieškoti kompromiso. Gen. Sekr. Andropovas Maskvoje karaliui išsitaręs, jog prez. Reagano planas esąs "niekam tinkamas", o kinai remia palestiniečius. Sutikdamas arabų delegaciją, Kinijos komunistų partijos vadovas Hu Yaobang pareiškė viltį, kad arabai ilgainiui pasieks savo tikslo, tačiau kvietė pripažinti Izraelio teisę taikingam sugyvenimui.

Be karaliaus Hussein, toje delegacijoje buvo Saudi Arabijos užs. reik. ministras princas Saud al-Faisal ir Maroko, Sirijos, Tunizijos, Algerijos ir Jordano užsienio reikalų ministrai bei Palestinos Laisvės Kovotojų atstovas.

Dabar laukiama karaliaus Hussein apsilankymo Washingtone pas prez. Reaganą, ieškant kompromiso tarp dviejų planų.

Istorinis medicinos žygis— pirmoji dirbtinė širdis plaka

Dr. DeVries rodo dirbtinę širdį [kairėje], kuri buvo įdėta dentistui Clark, ir tikros širdies modelį.

Salt Lake City. — Nors nežinia, kiek žmogus išgyvens, bet pirmoji dirbtinė širdis, kurią gydytojai po septynių valandų operacijos gruodžio 2 d. įdėjo dentistui Barney B. Clark, 61 m. amžiaus, plaka ir palaiko jo gyvybę.

Tasai žmogus turėjo nepagydomą širdies ligą ir jau buvo prie mirties, kai gydytojai padarė sprendimą jam persodinti ne kokio kito žmogaus, bet mechaninę širdį, varomą specialaus motoro.

Motoras gana griezdiškas ir sunkus, bet, kai dienos slinko ir žmogus gyveno, jau buvo kalbama, kad ilgainiui medicinos technika gali pagaminti ir mažą motorą, radijo aparatėlio dydžio. Utah universiteto medicinos centro ligoninė, kurioje ši operacija padaryta, tuojau pat tapo ne tik JAV, bet ir viso pasaulio dėmesio centru. Šis centras specializuojasi žmogaus dirbtinių organų persodinimo srityje.

Operacijai atliko gydytojas William Castle DeVries, 38 m. amžiaus, gimęs Brooklyn, N. Y., augęs ir išsimokslinęs Utah. Normaliai jis per savaitę atlieka keletą atviros širdies operacijų, bet pirmą sykį jam teko toks uždavinys—įstatyti žmogui dirbtinę širdį. Jis yra vienintelis ligšiol asmuo, gavęs tokį leidimą iš valdžios įstaigų.

Dr. DeVries įstatė pacientui tame pat Utah medicinos centre dirbančio gydytojo Robert Koffler Jarvik sukurtą ir jo vardu pavadintą Jarvik-7 dirbtinę širdį. Gydytojas Jarvik, 36 m. amžiaus, yra gimęs Michigano valstijoje, bet augęs Connecticut, o mokslus baigęs Utah universiteto medicinos centre. Jis pradėjo domėtis dirbtinės širdies konstravimu nuo to laiko, kaip prieš dešimtį metų mirė jo paties tėvas po atviros širdies operacijos.

Pirmą dirbtinę širdį Dr. Jarvik sukonstravo 1972 m. ir tada pradėjo bandymus su gyvuliais. Širdies modelis, panaudotas dentistui Clark, yra jau penktas iš eilės. Jis dabar yra sukonstravęs dar vieną dirbtinę širdį, bet ji bus panaudota sausio mėnesį pradėtame rodyti filme, kuriame kino aktorius Donald Sutherland vaidins gydytoją, persodinantį širdį jaunai moteriai.

Dirbtinės širdys JAV mokslininkų pradėtos prieš 25 metus. Ivariais laikotarpiais jos buvo panaudojamos gyvuliams, bet žmogui pirmą sykį panaudota tokia širdis 1952 m., kai 50 min. ji buvo prijungta ligoniui, darant jam atviros širdies operaciją.

Jei šis pirmasis eksperimentas pavyks ir dentistas Clark gyvens ilgiau, negu ligoniai, kuriems persodinamos kitų žmonių širdys, dirbtinės širdies pareikalavimas Amerikoje milžiniškai padidės. Šiuo metu normaliai čia apie šimtui ligonių persodinamos širdys, bet yra problema gauti tas širdis—jas aukoja tikrai mirštantys žmonės, kai tuo tarpu mechaninės širdies atveju nebūtų vargo. Ko gero—net specialios pramonės susikurs.

Naujas Meksikos prezidentas

Buvęs Meksikos prez. Jose Lopez, kairėje, apkabina naujį prez. Miguel de la Madrid inauguracijos iškilimėse.

Mexico City. — Gruodžio 1 d. čia buvo prisiekdamas Miguel de la Madrid naujuoju šalies prezidentu. Perimdamas valstybės vairą, naujasis prezidentas, 47 m. amžiaus Amerikoje išsimokslinęs ekonomistas de la Madrid paskelbė 10 punktų programą išvesti kraštui iš ekonominės recesijos ir korupcijos.

Jis pažadėjo išvalyti ir sumoderninti policiją ir federalinę vyriausybę. Šiuo metu Meksika turi \$81 milijoną skolų ir daugiau kaip 100 proc. infliaciją bei didėjanti nedarbą.

LAISVĖ LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for United States, Canada, and Foreign countries for 6 months and 1 year.

Mechaniškoji širdis . . . . .

1982 metų gruodžio 2-a diena pasiliks medicinos istorijoje kaip labai svarbi data: tą dieną Utah universiteto medicinos centre grupė amerikiečių specialistų chirurgų išplovė kraštutiniai ligotą žmogaus širdį, kuri būtų nustojusi plakti bile minutę, ir į jos vietą įterpė iš plastmasės pagamintą mechniška širdį.

"Mechaniška širdis" yra nauja sąvoka medicinos moksle, bet ji visai ne nauja žmonių vaizduotėje. Seniai, seniai praeityje, kuomet žmonės dar visai menkai žinojo apie savo kūno funkcionavimą, jie kažkaip žinojo, kad širdis yra viso organizmo centras, jie žinojo, kad nuo širdies plakimo priklauso gyvenimas. Ir jie vaizdavosi, kad nuo širdies charakterio priklauso žmogaus charakteris. Taip, pavyzdžiui, eilė kalbų žiaurus žmogus vaizduojamas kaip turis "akmeninę širdį".

Apie širdžių "persodinimą" žmonės irgi seniai svajojo, nors tai buvo ne moksliska, o mitologiška sąvoka. Taip, pavyzdžiui, Afrikoje žmonės turėjo mitą, kad jeigu žmogus galėtų išpaukti plakančią liuto širdį ir persodinti į savo krūtinę, jis taptų begaliniai drąsiu ir galingu . . .

Ka padarė Utah gydytojai, pavarštinai atrodo be jokio panašumo į tuos ir panašius mitus. Bet faktiniai tai yra tu svajonių tūša: Mechniškoji širdis, kuri buvo išdinta į dantų gydytojo B. Clarko krūtinę, įgalins jį tęsti gyvenimą. Žinoma, ji nepakeis jo charakterio, nepakeis jo polinkiu kaip žmogus. Mokslas jau seniai žino, kad išsireiškimai "geraširdis" nieko bendro neturi su organu, kurį mes vadiname širdimi: širdis turi tik vieną uždavinį, — pumpuoti kraują.

Yra nuomonių, kad mechniškos širdies išdininimas yra pirmas žingsnis link kitų organų pakeitimo mechniškais, kai jie "nusišėvi", kitaip sakant, pirmas žingsnis link labai didelio žmogaus gyvenimo prailginimo. Kol kas ta mechniška širdis dar labai netobula: ji dar sujungta su dideliu elektriniu aparatu, kuris randasi ne pačiame kūne. Bet su laiku, žinoma, mokslininkai ištobulins tą procedūrą, visas mechnizmas rasis krūtinėje, ir mechniškoji širdis niekad nesustos . . .

Mūsų prosenelių mitai—svajonės virsta tikrovėmis . . .

Socialistas ir karalius

Socialistų lyderis Felipe Gonzalez prisaikdintas ir jis jau Ispanijos premjeras—pirmas socialistinis premjeras nuo tu laikų prieš kokius 45 metus, kai Ispanija dar buvo respublika.

Kaip pasikeitė laikai! Kai Ispanijoje 1931-ais metais rinkimuose triumfavo socialistų-komunistų-radikalų liaudies frontas, karalius Alfonsas Aštuntasis tuojau išsinešė nuo iš šalies ir Ispanija tapo paskelbta respublika. Tada kairumas ir republikonizmas ėjo ranka rankon ir kairiečių laimėjimas faktiniai buvo ir respublikos laimėjimas. Dabar dalykai kitokie. Ispanija monarchija, bet dabartinis karalius, Juan Carlos, yra gan liberalinis žmogus, kuris bando palaikyti demokratine santvarka,—jis netgi sustabdė kraštutiniai dešinius militaristus, kurie praeitais metais bandė praveisti perversmą ir išvaikyti parlamentą: karalius įsakė kitiems karininkams pučistus suimti, ir yra nuomonių, kad be tokio jo įsakymo ir kiti karininkai būtų būvę prisidėję prie sukilėlių, kaip buvo kadaise, kai Franco pradėjo savo perversmą.

Tad, Ispanijoje dabar vyrauja kaip ir koalicija; nuosaikus reformistinis socialdemokratas ir nuosaikus liberalinis karalius rado bendrą kalbą. Tai, geriau, žinoma, negu dešini diktatura. Bet ekonominės problemos, nedarbas, žmonių skurdas, lieka. Kad parodyti savo nuosaikumą, Gonzalezas nežada nei tiek reformų, kiek žadėjo Prancūzijos Mitterandas. Apie nacionalizavimą kai kurių imonių—nei kalbos, apie karinių pajėgų demokratizimą nei žodelio,—kariuomenė lieka pro-fašistinių generolų rankose, ir kol taip yra, reakcija bile metu gali vėl bandyti pakartoti, ką padarė jų pirmakūnas Franco.

Reaganas Lotynų Amerikoje

Viešėdamas Brazilijoje ir kituose Lotynų Amerikos kraštuose prezidentas Reaganas vis kalbėjo apie "amerikiečius,—iš Šiaurės ir iš Pietų",—kitai sakant, Šiaurės Amerika ir Pietų Amerika tai vien Amerika . . . Mes beveik visi vieno krašto gyventojai, sakė Reaganas su savo įprastu kalbiniu saldumu.

Bet Lotynų Amerikos žmonės gerai atsimeina, kaip Washingtonas elgėsi, kuomet prisiejo ne tuščiai tauškėti, o tikrai užimti pozicijas. Kurioje pusėje stovėjo JAV, kuomet siautė konfliktas tarp Britanijos ir Argentinos dėl Malvinų-Falklandų salų. JAV stoji britų pusėn europietiško imperializmo pusėn, ir visos kalbos apie "mūsų bendrą Ameriką" buvo pamirštos . . .

TIESOS KRISLAI

Laimingas ne tas, kuris ardo, bet kuris kuria. Laimingi tie, kurių širdys plaka vienu tikslu. Meilė padaro žmones laimingais.

Laimė už pinigų nenuperkama. Ji pajuntama darbe. Kai pamatai du įsimylėjusius, turi pripažinti, kad laimingi valandų neskaito. Jų laikas matuojamas laimės dydžiu. Kęstutis Balčiūnas

KREIPIMASIS į tautiečius, gyvenančius užsienyje

5. m. lapkričio 17 d. Maskvoje įvyko sąjunginės ryšių su tautiečiais užsienyje draugijos „Rodina“ tarybos sesija. Sesijoje dalyvavo visų tarybinių respublikų kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje draugijų bei komitetų atstovai. Tarybų Lietuvos kultūrinių ryšių su lietuviais užsienyje draugijai sesijoje atstovavo „Tėviškės“ draugijos pirmininkas P. Petronis. Sesijoje taip pat dalyvavo pažangiųjų tautiečių iš daugelio užsienio šalių delegacijos: iš JAV, Kanados, Vokietijos FR, Australijos, Prancūzijos, Austrijos, Belgijos, Olandijos ir iš kitų šalių. Sesijos dalyviai apsvarstė tautų draugystės ir bendradarbiavimo klausimus, kuriems gryn pavyzdį rodo Tarybų Sąjungos tautos jau 60 metų gyvenančios socialistinėje visuomenėje ir aktyviai kovojančios už taiką ir tautų bendradarbiavimą pasaulyje. Minėdami TSRS sukūrimo 60-ies metų jubiliejų, visi tarybiniai žmonės, gyvenantys savo tėvynėje, teikia pastangas tolesnei aktyviai kovai už taiką ir karo pavojaus pašalinimą. Sesija priėmė Kreipimąsi į visus tautiečius, gyvenančius užsienyje, kviesdama juos įsijungti į aktyvią kovą už taiką pasaulyje.

MES, draugijos „Rodina“ tarybos sesijos dalyviai, artėjant žymiam TSRS 60-mečio jubiliejui, kurį kartu su visomis tarybinėmis tautomis minės mūsų tautiečiai, gyvenantys užsienyje, kreipiamės į Jus, gerbiameji išeiviai iš visų TSRS respublikų!

Tarybų Sąjungos tautos pasiekė žymią laimėjimų visose ekonomikos, kultūros ir mokslo srityse. Komunistų partijos vadovaujamos, jos sukūrė išsivysčiusio socializmo visuomenę. Ne žodžiais ir pažadais, o fikrovėje socializmas davė tarybinėms žmonėms neribotas galimybes pritaikyti savo sugebėjimus ir talentus visose žmogaus veiklos srityse, likvidavo amžius viešpatavusių liaudies gyvenime, supeikė, atsilikimą ir vargą, leido jai pasiekti aukštą gerovės lygį, kultūros ir mokslo suklestėjimą.

TSRS yra taikos tvirtovė pasaulyje. Tik dėka Tarybų Sąjungos ir socialistų šalių pastangų išlaikyti taiką Europos tautos gyvena ir dirba taikos sąlygomis jau apie 40 metų. Bet šiuo metu padėtis

pasaulyje labai paastrejo. Imperializmo jėgos primetė žmonijai naujas, iki šiol neregėtas ginklavimosi varžbas. Dabar kalba eina ne apie milijonų žmonių mirtį ir kančias, kurias gali atnešti naujas pasaulinis karas, bet apie tai, kad termobranduolinė katastrofa gali likviduoti gyvybę Žemėje. Dabar, kaip niekada anksčiau, kova už taiką pasaulyje tapo kiekvieno žmogaus pareiga.

Tarybų Sąjunga pateikė išsita kompleksą pasiūlymų, kaip sumažinti įtempimą, nutraukti ginklavimosi varžbas, nusiginkluoti ir sukurti pasitikėjimo ir draugikumo atmosferą. Taikos programa, sukurta Tarybų Sąjungos Komunistų partijos, duoda tikslą ir visapusišką perspektyvą, kaip tarp valstybių ir tautų įgyvendinti draugiskus santykius. Ta programa tarybiniai žmonės vadovavo si ir vadovausis ateityje.

Mes kreipiamės į Jus, gerbiameji tautiečiai, kurie dėl įvairių priežasčių atsidūrėte toli nuo savo tėvynės, bet išlaikėte meilę jai, domitės jos gyvenimu, kultūra, kalba, menu. Jūsų noras naudotis savo tėvų ir senelių gimtojo

krašto kultūros laimėjimais praturtina įvairių šalių kultūrą, o tuo pačiu sudaro sąlygas geriau pažinti vienas kitą ir stiprina draugikumą tarp tautų. Jūsų pagalba ir nuosirdumas mūsų daugiatautei Tėvynnei nekada neatneš žalos tai šaliai, kurioje Jūs dabar gyvenate. Toks abipusis supratimas ir draugystė jungia mus kovoje už didžiulį žmogaus teisę — teisę gyventi.

Mes kviečiame Jus: drauge stiprinkime draugystę ir bendradarbiavimą tarp tautų. Tegul kiekvienas žmogus Žemėje tvirtai žino, kad svarbiausias tarybinių žmonių rūpestis, yra rūpestis, kaip išvengti branduolinės katastrofos, kaip likviduoti įtempimą ir sustiprinti tarpautinį sąaugumą.

Šiandien mums visiems reikia dvigubai ar net trigubai sustiprinti kovą už taiką pasaulyje, už tai, kad būtų likviduotas branduolinio karo pavojus, šiuo metu gresiantis žmonijai. Nuosirdžiai linkime Jums, brangūs tautiečiai, naujų laimėjimų toje kilnioje veikloje.

"Gimtasis Kraštas"

Vilniuje įvyko Lietuvos TSR taikos gynimo komiteto konferencija, skirta TSRS įkūrimo 60-mečiui paminėti. Nuotraukoje: Konferencijos dalyviai—Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotojas L. Diržinskaitė, Lenino premijos laureatas skulptorius G. Jokūbonis, Tarybinio taikos gynimo komiteto prezidiumo pirmininko pavaduotojas, TSRS laktanas kosmonautas G. Grečka. A. Sabaliausko nuotrauka

TARPTAUTINĖS TEMOMIS

Pasisakom už dalykiškus santykius

Neseniai Maskvoje, Tarptautiniame prekybos Centre, įvyko Amerikos ir Tarybų Sąjungos prekybinės ekonominės tarybos septyntasis posėdis. Prisiminkime, kad šios tarybos šeštasis posėdis įvyko 1978 metais. Per ketveris metus, ne dėl Tarybų Sąjungos drauge stiprinimo draugystę ir bendradarbiavimą tarp tautų. Tegul kiekvienas žmogus Žemėje tvirtai žino, kad svarbiausias tarybinių žmonių rūpestis, yra rūpestis, kaip išvengti branduolinės katastrofos, kaip likviduoti įtempimą ir sustiprinti tarpautinį sąaugumą.

bos posėdyje, siekdami paskirti prekybinių ir ekonominių santykių tarp TSRS ir JAV kryptį plėtojimo linkme. Tarybų Sąjungos pozicija tarptautinės prekybos klausimais žinoma. Ji nepasikeitė. Tarybų šalis yra už tai, kad būtų plėtojami prekybiniai ir ekonominiai ryšiai su visomis valstybėmis. Be abejonės, ir su Amerika. Tačiau tai įmanoma tik grindžiant ryšius lygiateisiškumo ir abipusės naudos pagrindais. Be to, kai kas nors su kuo nors prekiauja lygiateisišku pagrindu, tai aišku, kad tuo suinteresuotos abi šalys. O jeigu kalbėsime apie Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykius, tai čia ne kiek nemažesnis ir politinis suinteresuotumas, nes gera prekyba stiprina taikius, geros kaimynystės santykius, kurie turi labai svarbią reikšmę visai tarptautinei padėčiai.

Kita vertus, nepalankus politinis klimatas skaudžiai atsiliepė į prekybinius ir ekonominius santykius — tarp abiejų valstybių. Prekybos apimtis, kuri buvo žymiai išaugusi, smuko iki tokio lygio, nuo kurio buvo pradėti plėtoti JAV ir TSRS prekybiniai ir ekonominiai santykiai. Nepamirškime ir to, kad per pastaruosius metus dėl JAV oficialios laikysenos pablogėję Amerikos ir Tarybų Sąjungos santykiai iššaukė kontraktus su JAV firmomis, nepasitikėjimą jomis. Amerikos firmos atsisakė vykdyti daugelį kontraktų. Tarybų Sąjungai teko iškoti kitų partnerių kitose šalyse.

Maskvoje, Amerikos ir Tarybų Sąjungos prekybinės ekonominės tarybos septyntajame posėdyje, kaip tik ir buvo jaučiamas Amerikos verslininkų noras atsiskirti nuo neigiamų tendencijų, kurias sukėlė pačios JAV prekyboje ir ekonominiuose santykiuose su TSRS. Vienas iš Tarybos pirmininkų "Armo Steel" firmos direktorių tarybos pirmininkas Viljamas Veritis posėdyje pabrėžė, kad abi didžiosios valstybės visiškai objektyviai yra suinteresuotos plėtoti prekybinius ir ekonominius ryšius. Plati Tarybų šalies rinka domina amerikiečius, o Amerikos rinka—Tarybų Sąjungą. "Prekybinės sankcijos, kurių ėmėsi Jungtinės Valstijos,—pareiškė V. Veritis,—davė mums neigiamą rezultatą, nes iš Amerikos verslininkų rankų išslydė užsakymai patekti į kitų Vakarų šalių verslininkų rankas. Praeis ne vieneri metai, kol mes atstatysime savo reputaciją".

Ir štai 250 atstovų iš tokių stambių JAV firmų, kaip: "Occidental Petroleum", "Pepsico", "Dresser Industries", "Armo Steel", "Elis-Chalmer Corporation", ir daugelio kitų dalyvavo Tarybos posėdyje, siekdami paskirti prekybinių ir ekonominių santykių tarp TSRS ir JAV kryptį plėtojimo linkme. Tarybų Sąjungos pozicija tarptautinės prekybos klausimais žinoma. Ji nepasikeitė. Tarybų šalis yra už tai, kad būtų plėtojami prekybiniai ir ekonominiai ryšiai su visomis valstybėmis. Be abejonės, ir su Amerika. Tačiau tai įmanoma tik grindžiant ryšius lygiateisiškumo ir abipusės naudos pagrindais. Be to, kai kas nors su kuo nors prekiauja lygiateisišku pagrindu, tai aišku, kad tuo suinteresuotos abi šalys. O jeigu kalbėsime apie Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykius, tai čia ne kiek nemažesnis ir politinis suinteresuotumas, nes gera prekyba stiprina taikius, geros kaimynystės santykius, kurie turi labai svarbią reikšmę visai tarptautinei padėčiai.

Kai dėl tolesnių mūsų ekonominių ryšių su užsieniu perspektyvų, tai dabar mes rengiame šalies ekonominio ir socialinio vystymo planus dvylikajam penkmečiui, tai yra 1986-1990 metams. Tai sudaro patikimą pagrindą ir platesnei mūsų prekybai su firmomis tų šalių, kurios garantuoja, kad sąžiningai vykdys prisimtus išpareigojimus".

JAV prezidentas Ronald Reagan neseniai pareiškė, kad Jungtinės Valstijos nori gerinti santykius su Tarybų Sąjunga, plėsti sritis, kur abi šalys gali bendradarbiauti viena su kita, gaudamos abipusę naudą. Tai visiškai atitinka Tarybų Sąjungos norus ir ketinimus.

Tarybų Sąjunga stoji ir stoji už normalius, o dar geriau—draugiškus santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, tokie santykiai buvo praeityje ir gali būti vėl visiškai realūs. Tai atitiktų mūsų šalių interesus ir visuotinės taikos interesus. Apolinaras Sinkevičius

IŠ LAIŠKŲ

Gerb. Redakcija, Pritrenkė mane žinia apie dėdės Vincento Bovino mirtį. Dar taip neseniai (liepos mėn. pradžioje) skačiau jo laišką, kad sveikata gerėjanti . . . bet staigus finalas ir jo jau nebėra gyvųjų tarpe. Labai jau skaudu ir gaila . . . Nors ir pavolučiai man buvo pranešta, bet norėčiau pareikšti užuojautą jo šeimai ir artimiesiems per "Laisvę". Prašyčiau šitos paslaugos. O. Packevičius Kapsukas, LTSR

Nuosirdžiausiai linkiu, kad 1983 metai būtų laimingesni, kad nereikėtų peryventi dėl tokio kontrasto. Būkite sveiki, kantrūs ir kūrybingi. Vandalinas Junevičius Kaunas

SKATINK SAVO ARTIMUOSIUS PRENUMERUOTI "LAISVĖ"

Šventuoliai, ginklai ir narkotikai

Vilnietis S. Staskevičius ir skaitytojas iš Vilkaviškio rajono V. Andriulionis klausia, kaip buvo įvertintos „Vatikano radijo“ ir „Amerikos balso“ taip išilapsinto Vatikano banko valdytojo arkivyskupo Pauliaus Marcinkaus aferos.

Sventojo sosto atstovai ligi šiol nepaskelbė specialios komisijos, nagrinėjusios „Religines veiklos institutą“ (Vatikano banko) finansines machinacijas, išvadų. Katalikų bažnyčios tėvai aiškiai neskuaba atskleisti, kas vyksta altorių užkulisiuose. Tačiau demaskavimų srautas tęsiasi — Vakarų Europos ir JAV spaudoje pasirodė vis nauji straipsniai apie Vatikano banko ir Amerikoje gimusio jo valdytojo P. Marcinkaus tamsius sandėrius.

Vatikane dabar su nerimu laukiama antros skandalo bangos. Stomis dienomis Italijos policija suėmė bent 200 su Ambroziano banku su kuriuo bendras machinacijas vykdė Vatikano „Religines veiklos institutas“ ir su kurio direktoriumi R. Kalviu artimai bičiuliavosi arkivys-

APIE ROKYMO ŽALĄ

Rokymas — pagrindinė priežastis, sukeltinai plauti, nosiaryklės ir virškinamojo trakto vėžį, taip pat viena iš priežasčių, sukeltinčių žlapimo pūslės, inkstų ir skydliaukės vėžį,—stebia amerikiečių chirurgai.

85% mirties atvejų nuo plaučių vėžio būtų galima išvengti, jeigu žmonės nerūkytų. 1980 m. nuo vėžio mirė 412 tūkst. amerikiečių. Statistikai liudija, kad rūkoriai miršta jaunesnio amžiaus, palyginti su nerūkiančiais. Be to, rūkantiųjų vyrų mirtingumas dvigubai didesnis negu nerūkantiųjų, rūkantiųjų moterų mirtingumas 38% didesnis už nerūkantiųjų.

Italijos prokuratura jau suformulavo siems aferistams konkretų kaltinimą. Pasirodo, už Ambroziano banko indėlius buvo nelegaliai ir masiškai perkami ginklai. Juos kontrabanda siųsdavo į Artimuosius Rytus, o iš ten banko šeimininkas ir jo bičiuliai gaudavo heroiną. Narkotikus realizuodavo jau Vakarų Europoje.

Kadangi Vatikano „Religines veiklos institutas“ ne tik kartą vykdė įvairias operacijas su Milano bankininkais, bet ir viešai gynė visas jų aferas (skandalas ir pasidėjo, kai buvo paskelbti šventųjų tėvų garantiniai laišakai pasipiktinusių dingušiams daugiau kaip milijardų dolerių), nera abejonės, kad katalikų bažnyčios pinigai buvo pateisti į apyvartą ir šioje ginkly bei narkotikų kontrabandos istorijoje. Bent kartą teigia ta pati Vakarų spauda. Kaip baigsis ši hysta, parodys ateitis. Tačiau jau dabar aišku viena — vyskupų liaupsinę radijo balsai gerokai įklpmo.

Lietuvo jimo dalyv savo gyvė res liaudž vo darbo pats buvo diena jam bet nesula Jonas G čiaus Bob žemio vals vai turėjo juos pavala

Kai 1911 mėsėj su artimesnių ir saminė valdžią, ta būriavosi Jonukas su Kazimieru, kad galės n ti. Pažangu džio revoliu rinko A. B ki, L. Danė ski, V. Jus aktyvesnius darbininkus žiaus Jonu nepateko, b vosi, kad atstovaus j nesio Zem švaistytis d kas Povilas tokiais pači šais ir nuslō džiū. Tačiau širdžiū neist vės ir teisyb

Jonas Bag ties buvo į linksmas, tu tį. Išmokęs r rė su knyga vienmečiai i knygų sėmės tį. Ypač mė džiama litera nojo, kaip tvarko Rusj nės. Norėjo, taip gyventu

Nuo 1923 n vavo visuos grindininkų tinguose, va gužinėse, j muose. Drai Budriu, Dom nu ir kitai mosėdiškais vo raudonas net nuovados vėsavo krauj va. Ir prie veiksmo Jo prisidėjo. Fai drasuoliū nei

1927 m. i viausiai rei š gutskis. Kos ir Liudvikas kaimo Jono J deirauje j draugais ša veikimo plar revolucines nių švenčių r revolucinius net išdriso Gegužės pir Po to minė; policija suėn ski, Antan l Prana Petru Nuodugnai komunistinės ji po plačias paskleista. paskui visus ru kalėjima. ba nieko i nerado, tai d riu netrukus tik R. Bagut Po kurio laik nuvarė į Var jos stovyklā. "leido" grįžti tik jis pastro spėj nuran motina bei i pusiasvyras s pastogė įsibr ir žvalgybini Jonā atvarė ma, o vėliau i Varniu "kuro

Per ketve pat kartų jis tardomas ir šistų pakalik

VIENOS ŠEIMOS DIENORAŠTIS

Praeina metai ir neretai pasakome, kad jie jau priklauso istorijai. O žmogui? Čia kažkas užkliūva. Praeje metai užversti tik su kalendorių lapeliais, bet neįtikėtina, kad jie negyventų žmoguje—ir praėję, ir buvę prieš juos, ir daug metų, kuriuos tik pakelia žmogaus amžius.

Pavartęs savo 1982 m. dienoraštį, pajutau norą pavartyti jį ir kitiems. Man atrodo, kad jis nebologai parodo, kaip mes čia, Tarybų Lietuvoje, gyvename, kokie mūsų džiaugsmai, rūpesčiai, viltys, ką nešiojame savo širdyse ir mintyse, kas mus supa ir kaip reaguojame į įvykius, kurie arčiau ar toliau nuo mūsų. Ir jeigu viename vandens lašelyje galima paregėti dienos šviesa, tai ir vienos šeimos gyvenime—gyvenimą tautos.

Pradžiai siūlau pavartyti 1982 m. sausio 1 d. užrašus

Autorius

IS 1982 M. DIENORAŠČIO SAUSIO 1 D.

1. Mažai ar daug?

Štai ir Naujųjų metų pirmoji diena, tiksliau—ankstyvas jos rytas. Siemet dar nieko nebuvo, o kas bus—niekas to tiksliau nežino. Tačiau nubudęs bandau galvoti apie ateitį. Kažkodėl į galvą atėjo mintis, kad būtent šiemet reikėtų įsigyti virtuvinių baldų komplektą. Vis atideliota, atideliota, ir taip iki šiai dienai. Stovi virtuvėje spintelė, šaldytuvas, virykla, stalukas, keletas taburečių—štai ir visas jos apstatymas, nesikeičęs keletą metų. Ak, sakau, prieš 12 metų, gavus Vilniuje dviejų kambaryų butą, visa tai būtų atrodę tiesiog karališki. Kiek neįtikėtina žmogui, jo gyvenimui, kad šio dešimtmečio aukštumas pralenkia net ir Trakų pilies kuorus.

2. Taip kasmet

Dar prieš dešimtį valandą išgirstu, kaip sukrebda už durų, ir aš žinau: atėjęs laiškanesys palieka pašta. Kiekvienų metų pirmos dienos laikraščiai šventiški: juose daugiau spalvų, daugiau

poezijos, piešinių, nuotraukų, šventinių žodžių, kuriuos galėtume perskaityti ir prie šventinio stalo.

Pirmiausia vartinėju "Tiesa" ir jau pirmajame puslapyje skaitau poeto Vlado Mozūriūno:

"Praeina metai ir ateina Nauji ir dideli darbai.

Juos lydi mano žemės dainos Taryums kambantys varpai. Jų skambesys ir aš dainuoju, Ar esti gera, ar sunku".

— Palauk, palauk,—su stabdau save ir dar kartą perskaitau kludžiusius širdį žodžius.

"... ir aš dainuoju,

"Ar esti gera, ar sunku".

Lūdina, nes štai jau aštuoniolika metų, kai Vlado Mozūriūno neturime gyvųjų tarpe, tačiau nepaisant to, ar išdrįs kas ir šiandien nepatikėti jo žodžiais: ir aš dainuoju? Ir dainuos, kol tauta mokės atsiminti ir suvokti, kad kiekvienas dabarties daiktelis spinduliuoja ir praeities patirtį, be kurios nebūtų nieko naujesnio ir geresnio, kaip kad be rato, atrasto prieš tūkstančius metų, neturėtume net paprasčiausio valstietiško vežimo.

Ak, man truputėlį gėda, kad pirmuosius šios dienos apmąstymus pradėjau nuo susirūpinimo būtinai šiemet įsigyti geresnius virtuvinius baldus. Todėl leiskite man pasiteisinti tokia mintimi: o sakykite, žmonės, kam man gyventi blogiau, jeigu galiu gyventi geriau? Padėk, svarbiausias viešpatie DARBE, visiems mums būti karaliais ir kiekvienam turėti po Trakų pilį!

Taip teisinuosi neatsitiktinai, nes girdžiu, kaip galvoje suskamba dainos: viskas žmogui, jo gyvenimui, ir regiu, kad šio dešimtmečio aukštumas pralenkia net ir Trakų pilies kuorus.

3. Du tikslai

Ant stalo padėti Naujųjų metų pirmosios dienos laikraščiai. Tačiau, kad ir labai jie skirtingi, o visi lig vieno atkartoją Naujmetinį sveikinimą tarybinei liaudžiai, pasirašyta Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto, Tarybų Socialistinių respublikų sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Tarybų Socialistinių respublikų sąjungos Ministrų Tarybos. Sveikinimą galima būtų nupirkti 500 kilogramų kiaušienos skerdenos arba 550 kilogramų jautienos, arba net 1300 kilogramų cukraus. Na, o jeigu nupirkume duoną? Nepaveikis sunkvežimiu, nes reikėtų jos sukrauti apie pusdešimt tūkstančių tonų. Matyt, norint žinoti geriau ar blogiau gyvena žmogus, būtina pasižiūrėti, kokie daiktai jo kambaryuose. Beje, pernai pasikeitė ir miegamojo baldai. Čia dabar baldų kompleksas "Ieva", irgi kainavęs apie 1000 rublių.

Tai gi, pasilikio naujai apstatyti virtuvę ir vėl kuriam laikui ramu. Ir todėl nors labai šventiška ši diena, nors dar riogsaus lovoje, o visgi mąstydamas apie būsimus virtuvės baldus, planuoju ateitį... Tai daug ar mažai žmogui reikia? Ir dar: Iš kur toks pasitikėjimas rytojumi? Gerai būtų turėti kantrybės ir atsakyti į šį klausimą kažkaip kitaip, negu vienu ar dviem žodžiais.

2. Taip kasmet

Dar prieš dešimtį valandą išgirstu, kaip sukrebda už durų, ir aš žinau: atėjęs laiškanesys palieka pašta. Kiekvienų metų pirmos dienos laikraščiai šventiški: juose daugiau spalvų, daugiau

vių rankos, būtent todėl jog mūsų šalies komunistų partijos, tarybinės vyriausybės tikslai kaip niekur kitur susilieja su visų tarybinių žmonių siekais. Ir mes suprantaime, kad gražūs linkėjimai būti laimingiems neatpalduoja nuo didžiulės atsakomybės kiekvienam ir visiems pasirūpinti savo tėvynės gerove, ir pirmiausiai—jos saugumu ir galia. Taip galvoju, jau įėjęs į penktą dešimtį, taip galvoju ir tie, kuriuos mūsų Žemė aplink Saulę apskaito kiekvienam ir kiek mažiau kartų. Taip, "du tikslai buvo ir tebėra mūsų visų svarbiausi: kurti komunistų ir išsaugoti taiką Zemeje".

Ar girdite? Ar suprantate, kad karo ugnies žūsta ne tik puikūs, net patys geriausi virtuviniai baldai, bet ir žmonės, net geležis, ir viskas, kas tik nepakeičia ugnies liepsnų ir dinamito sprogių.

Ne toks kvailys, kad nesuprasčiau, jog dėl taikos kovojama ne tik žodžiais, bet ir darbu, visais dvasios turtais, visos šalies materialiniais resursais. Ir jeigu, taip—jeigu, jai paremti prireiktų sumąžinti man duoną,—tai būtų mažytis, nevertas dėmesio menkinieks...

4. Ar apsaugosim?

Nebėgioja pas mus gatvėmis berniukai su šūsniais laikraščiais, siūlydami juos pirkti. O, sako, kitur, būtent jie neretai parodo ir svarbiausias naujienas.

"Tiesoje" perskaitęs informaciją, atspausdintą po antrašte "Geros žinios iš visos respublikos", nusprendžiau persirašyti jas į savo dienoraštį.

Siauliai. Naujų metų išvakarėse eksperimentinėje "Mechanikos" gamykloje pagaminta 500-ji universalus statybos mašina. Jos dirba Sibiro, Polimūjų Rytu, Vidurinės Azijos statybose. Penkišimta mašina gamintojai perdavė šiauliečiams statybininkams.

Kaunas. P. Ziberto gatvėje pradėjo veikti nauja automatinė telefono stotis. Sumontuota moderni tėvyninės gamybos aparatūra smarkiai pagerino ryšį su Vilijampole.

Varena. Gražiai naujmetinė dovana mažiems varėniškiams pateikė darbų vykdytojo Rimo Valackos vadovaujama rajono kilnojamosios pakraštėje išaugo dailus 180 vietų vaikų darželis—lopšelis...

Zarasai. Rajono melioratoriams Naujieji metai sutapo su kitu džiugu įvykiu—ikurtuvėmis. Keturiadešimt šeimų išsikėlė į naują daugiaaukštį, kurį pastatė Utenos kilnojamosios mechanizacijos kolonos statybininkai.

Alytus. Su gera nuotaika, įvykdę metinį žuvies realizavimo planą, Naujuosius metus sutiko Daugu Žuvininkystės ūkio žvejai.

Žinau, kad tokios žinios kasdieninės ir atvirai sakau, kad ne dažnai jas paskaitydavau ir dar rečiau susimąstydavau apie viską

kuriantį DIEVĄ, vadinamu DARBU. Gal būčiau tokių kasdieninių žinių nepaskaitęs ir dabar, jei laikraštis nebūtų pažymėtas Naujųjų metų 1 d. data. Na, bet ši kasdienybė, šios džiugios žinios iš keleto respublikos rajonų dabar sutiktos su didžiu nerimu. Atvertus kitą laikraščio puslapį, tą nerimą šitaip išreiškia ANTANAS DRILINGA.

"Ar apsaugosim

nuo sprogių paukštų, žvėrų ir žuvių,

Ar apsaugosim medį,

Ar apsaugosim žolę,

Ar apsaugosim sraigę

Ar apsaugosim boružę,

Ar apsaugosim upę..."

Mintis aiški. Poetas dar skaičiuoja gyvus ir negyvus gamtos daiktus, o paskui:

"Ar apsaugosim,

Ar apsaugosim

Žmogų?"

Ačiū poetui, kad jis leidžia man perskaityti jo žodžius ne taip, kaip parašyti. Žinau, kad ir dabar, kai, sakysime, mūsų Lietuvoje nėra sprogių, o visgi negalėčiau pasakyti, kad žmogų apsaugome. Kam čia operuoti nežinomas adresais. Antai, ne taip seniai auto įvykiu metu žuvo dviejų, dar mažų vaikų tėvas, mielas mano bičiulis Pranas Milauskas iš Varėnos rajono Kabelių kaimo. Kiek vėliau tvėnkinyje nuskeno to paties kaimo gyventojas Antanas Lukys. Kiekvienais metais organizuotai medžiojami paukščiai ir žvėrys, gaudomos žuvis, kertamas miškas, pjaunama žolė...

Skaitydamas poetą aš išgirstu jį susirūpinusį kalbant apie žmogų kaip visą žmonišką, o apie faunos ir floros atstovus, kaip apie visą mūsų gamtą, mūsų Žemę. Ir galvoju, kad žmogui dar ne laikas paskirti save tik šventei, tik džiaugsmui net ir Naujųjų metų proga, nes aplinkui jo tyko baisiausi pavojai. Mūsų didžiausios džiaugsmams, manyčiau, turi būti atmiesti nemažesniu susirūpinimu...

5. Kaip miela pasirašyti

Dar kartą sugrįžtu prie jau anksčiau minėto "Naujmetinio sveikinimo tarybinei liaudžiai" ir persirašau iš jo į savo dienoraštį eilutes:

"Partija ir vyriausybė daro viską, kad būtų užtikrintas tarybinių žmonių gyvenimas, nuosekliai vykdo tautų draugystės ir bendradarbiavimo politiką, ryžtingai atremia reakcinių jėgų pinkles, imasi energingų priemonių ginklavimosi varžybos apriboti ir nusiginklavimui užtikrinti. Tarybų Sąjunga mano, kad nėra kilnesnio ir humaniškesnio uždavinio, kaip išgelbėti žmonių nuo terombrandulinės katastrofos grėsmės".

Kaip miela pasirašyti po tokiais žodžiais. Ir ne tik man, o kiekvienam, visiems, kas moka nors kiek pasidžiaugti, kad ir mažo kūdikio pakrykštavimu.

Stepas Grigas

Siais metais kaimo aplinkos tvarkymo konkurso nugalėtoju tapo Šalčininkų rajono Kirovo kolūkis. Čia daug statome. Yra vaikų darželis, naujas buitinis gyventojų aptarnavimo kombinato paviljonas su cheminio drabužių valymo ir skalbimo punktu, kiti visuomeniniai pastatai. Nuotraukoje: Nauji gyvenamieji namai Janciuonų gyvenvietėje.

G. Svitojus nuotrauka

VINČĄ BOVINĄ PRISIMENANT

Vincas Bovinas

prasidėjo ir mano savivietos "universitetai". Pirmoji mano visuomeninė veikla buvo valdyba scenoje". Emigracijoje V. Bovinas greit suprattęs, kad "pažangioji meninė veikla irgi yra kelrodėis ir klasinį sąmoningumą". Tad ir tą veiklą ir pasinėrė.

Vengdamas dalyvauti imperialistiniame kare, pasikeitė pavardė—iš Pėstininko visam laikui tapo Bovinu. Taip įvyko Philadelphiaje ir kuria persikėlė iš Bridgeporto (Connecticut valst.) ir kuri tada, laikinai ten gyvenant V. Kapskui, buvo revoliucinės lietuvių ateivių veiklos centras. Kai reakcija sutruškino socialistinę lietuvių spaudą Philadelphiaje, o darbininkiškos redakcijos įsi tvirtino New Yorke ir Chicagoje, V. Bovinas ilgam isikūrė Brooklyne—iki 1962 metų, kol persikėlė į Miami, Floridoje, kur ir gyveno lig pat mirties.

Su V. Bovinu susirašinėjau, stengdamasis sužinoti apie jo literatūrinę praeitį, išsiaiškinti slapyvardžius bei kt. Tiesa jis rašė gana retai, su jautiamu gilios senatvės nuovargiu—kai susitikome 1978 m. Miami, Lietuvių socialiniame klube, V. Bovinas, vėdovėjęs tam susitikimui, atrodė suvargęs ir greit išskubėjo namo.

Toji veikla savo intensyvumu ir įvairiapusiškumu juo labiau stebina, kad žinai, jog savamokslis literatas niekad neturėjo sąlygų atsidedti vien literatūriniam darbui: "Laisvės" redakcijoje tedirbo labai trumpą metą, o duona visą laiką pelnė iš namų apdailos ir tapymo darbų. Jo raštai konkrečios proletarinės meninės veiklos klausimais idomūs ne tik gausybė faktų, bet ir teorine problematika. Pavyzdžiui, organi-

zuojantis bendram antifašistiniam frontui, jis daug dėmesio skyrė kovai prieš sektantiškumą kultūriniame gyvenime, už plačiau suprastiną kūrybos liaudiškumą, o atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje—už kultūrinius užsienio lietuvių ryšius su tėvu kraštu. V. Bovino pranešimai Lietuvių meno sąjungos suvažiavimuose, jo polemika repertuaro reikalais, straipsniai ir korespondencijos apie amerikiečių revoliucinės kultūros, ypač teatro ir kino, aktualijas, paskaitos apie lietuvių demokratinės literatūros kūrėjų ryšius su tėvu kraštu. V. Bovino pranešimai Lietuvių meno sąjungos suvažiavimuose, jo polemika repertuaro reikalais, straipsniai ir korespondencijos apie amerikiečių revoliucinės kultūros, ypač teatro ir kino, aktualijas, paskaitos apie lietuvių demokratinės literatūros kūrėjų ryšius su tėvu kraštu. V. Bovino pranešimai Lietuvių meno sąjungos suvažiavimuose, jo polemika repertuaro reikalais, straipsniai ir korespondencijos apie amerikiečių revoliucinės kultūros, ypač teatro ir kino, aktualijas, paskaitos apie lietuvių demokratinės literatūros kūrėjų ryšius su tėvu kraštu.

Jo literatūrinė kritika idėjiškai principinga, kartais, rodytūsi, net su tam tikrais karališkais; kultūros įvykius ir procesus jis visada vertina iš marksizmo-leninizmo pozicijų. Pats rašė dramą; viena jų "Vestuvės pušyne", sukūrus jos eiluoties tekstams muziką (D. Murelienė), išėivių spaudoje sukėlė polemiką, bet turėjo ir pasiekimą saviveiklinėje scenoje.

V. Bovinas nevenė rašyti daugybės paprastų korespondencijų, ypač kai apsigyveno Floridoje. Didžiausią autoritetą jis įsigijo, dirbdamas Lietuvių meno sąjungoje jungusioje chorą, dramos grupę, dailininkus, organizavusioje literatus, turėjusioje specialius savaitinius "literatūros ir meno" puslapius "Laisvėje", taip pat "Vilnyje".

Kultūrinį darbą V. Bovinas glaudžiausiai siejo su politiniais idėjiniais uždaviniais. Visur ir visada juos akcentavo. Siaučiant makartizmui, buvo tirdomas ir teisiškas. Byla, siekiant jį deportuoti, truko daugiau kaip dvejus metus, kol pagaliau buvo laimėta. Gimtojo krašto aplinkyti per visą išėivišką gyvenimą neturėjo galimybų.

Vytautas Kazakevičius
"Gimtasis Kraštas"
Vilnius

Gražėja chemikų ir baldžių miestas

Sveičia, atvykusį į Jonavą, pirmiausia pasitinka plati pramoninė šis panorama. Iš toli gražioje Neris pakrantėje matyti išsidėstę didžiausios Pabaltijėje azotinių trąšų gamyklos pastatai. Kitame jos pakraštėje—stambaus baldų kombinato korpusai, iškilę vietoje nedidelių buvusių švedų "Uran" firmos dirbtuvėlių, gaminusių ruošinius degtukų pramonei. Pokario metais pastatyti ir tebestatomi nauji, erdvūs šios įmonės cechai su moderniomis medžio apdirbimo staklėmis ir agregatais. Visoje šalyje ir plačiai už jos ribų dabar garsėja jonaviškių baldžių produkcija. Baldai iš Jonavos kombinato ženklų puošia Maskvos Kremliaus suvažiavimą, Didžiojo teatro rūmus, jie eksportuojami į Vengriją, Mongoliją, Suomiją, Daniją, Norvegiją, VFR ir kitas užsienio šalis.

Ypač moderni "Azoto" gamybinio susivienijimo įmonė, kuriai suteiktas aukštos gamybos kultūros vardas. Čia visi gamybos procesai automatizuoti ir mechanizuoti, krovimo-transportavimo, kitas pagalbinės operacijos atlieka mašinos. Gamybinės

patalpose įrengti galingi ventiliatoriai, atmosfera nuo užteršimo patikimai saugo specialūs filtrai. Daugelio cechų kampuose auginamos gėlės, įrengti alpinariumai. Neišėidami iš teritorijos, darbininkai įmonės paruošėse gali įsigyti kulinarijos ir konditerijos gaminių, kitų maisto prekių. Prie kiekvieno cecho veikia valgyklos, kurias stengiamasi ištiesius metus aprūpinti šviežiomis daržovėmis, vaisiais. Tuo tikslu artimiausiais metais bus pastatytas didelis šiltnamų ūkis.

— Pagal įmonės kolektyvo socialinio ir ekonominio vystymo planą,—sako įmonės direktorius A. Kaminskas,—numatyta plati kompleksinė darbininkų buitės ir darbo sąlygų gerinimo programa. Gražiais daugiaaukščiais namais ant Varnelės upelio puošiasi naujasis Rimkų mikrorajonas. Į patogius butus šiemet jau persikėlė dešimtys chemikų šeimų. Dirbančiųjų vaikams pastatyti keturi lopšeliai-darželiai, vidurinė mokykla. Netoli Veprių, ant Šventosios upės kranto esančioje pionierių stovykloje vasarą poilsiauja didelis

jonavičių vaikų būrys. Beveik milijoną rublių darbininkų poilsui kasmet išleidžia "Azoto" gamybinio susivienijimo profsąjungos komitetas. Stengiamasi, kad dauguma darbininkų galėtų atostogauti su šeimomis. Susivienijimo vilose prie Baltijos jūros kiekvieną vasarą pailsi maždaug kas trečias kolektyvo narys. Šimtai žmonių su lengvatinais profsąjungos kelialapiais išvyksta į tolimesnius šalies kurortus ir sanatorijas. Gražiam pušyne ant Neris kranto pastatytas ištiesius metus veikiantis darbininkų profilaktoriumas. Dainius Ručinskas

Madrid. — Socialistas Felipe Gonzalez, iškilmingose įvedinimo ceremonijose, perėmė premjero pareigas. Jis prisiekė lojalumą karaliui Juan Carlos ir Ispanijos konstitucijai. Gonzalez, 40-ies metų, yra pats jausias amžiumi premjeras visoje Europoje. Po jo seka Olandijos premjeras Ruud Lubbers, 43 m. amžiaus. Gonzalez yra pirmasis Ispanijos socialistas premjeras nuo civilinio karo laikų.

Kanadoje
bia provin
vesti rinki
(16) miest
dybas. Tu
klausymas
jūs sutinka
valdžia ves
kitomis val
suotinių su
miausiu la
mieste (500
dalyvavusių
tuoniaudėsi
savo už
Miestelyje
Vancouver
klavimą ba
bemaž sim
bar žmonės
šūs balsava
pravesti vis
kitose šaly
klausimas,
statyti kiel
tui į Parla
balsuosi ir
klavimą ar
Čia malon
ir apie išri
couver mies

Man
ta sunk
draugai
operacij
atnešė
nuosird
grįžta, i
Dar k

S
Visus
mos T.
kus Vals
tvirtos s
Lai gy

Nau

Mielus
gyvenat
nuosird
Naujaisi
sėkmės.

S
Su Na
gimines
visokios
sveikato

Su tr
Metais v
salygos
sveikinu
draugus
visiems
naujoje t
ir anuka
ir, kad n

KANADOS ŽINIOS

Už nusiginklavimą balsavo 80 procentu

Kanadoje, British Columbia provincijoje, buvo praversti rinkimai į šešiolikos (16) miestų ir miestelių, valdybas. Tuo pat kartu buvo klausymai rinkėjams: "Ar jūs sutinkate, kad federalė valdžia vestų pasitarimą su kitomis valstybėmis, už visuotiną nusiginklavimą artimiausiu laiku". Vancouver mieste (500,000 gyventojų) iš dalyvavusių balsavime, aštuoniadesimtis procentų balsavo už nusiginklavimą. Miestelyje, Duncan (ant Vancouver salos) už nusiginklavimą balsavo 96.8%, tai bemaž šimtu procentu. Dabar žmonės kalba, kad panašūs balsavimai turėtų būti praversti visoje Kanadoje ir kitose šalyse. Pagrindinis klausimas, kurį turėtų statyti kiekvienam kandidatu į Parlamentą: "Ar tu balsuosi ir dirbsi už nusiginklavimą ar ne?"

Cia malonu prisiminti dar ir apie išrinktuosius į Vancouver miesto valdybą. Mėru

išrinktas taikos šalininkas Naujosios Demokratų Partijos (N.D.P.) narys, Michael Harcourt, mero rekomenduotas, taipgi NDP narys advokatas Bill Yes (pirma kartą kinietis, miesto istorijoje), taipgi keturi, progresyvi partijos—Committee Of Progressive Electors (COPE)—nariai: Harry Rankin (advokatas), Bruce Erikson (darbininkas), Libby Davies (darbininkė), ir Bruce Yorke (Komunistų ir COPE partijos narys, ekonomistas). Kiti keturi, nors ir konservatyvių pažiūrų, bet ir taikos šalininkai, gi paskutinis gavęs mažiausią balsų visgi išrinktas, Warnett Kennedy (architektas), nuolatinis gazdintojas "Komunistų pavojum", net knygelę tuo "pavojaus" klausimu parašė—prieš pat rinkimus. Taip kad iš vienuolikos valdybos narių, bent šeši (įskaitant mērą) remia progresyvius pasiūlymus ir Taiką.

A. G.

MONTREAL, CANADA ŠIRDINGA PADĖKA

Man susirgus ir atsidūrus ligoninėje, operacijai tą sunkų momentą padėjo pergyventi mieli mano draugai ir draugės, kurie prieš operaciją ir po operacijos taip skaitlingai aplankė, pagudė ir atnešė dovanėlių, už tai aš noriu visiems ir visoms nuoširdžiausiais padėkoti. Dabar jau sveikata grįžta, ir aš vėl būsiu kartu su Jumis.

Dar karta didelis padėkos žodis Jums visiems!

VERUTĖ KNISTAUTIENĖ

SVEIKINIMAS

Visus mūsų mielus gimines, draugus bei pažįstamus T. Lietuvoje, Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, su Naujaisiais 1983 metais. Linkime visokios sėkmės gyvenime.

Lai gyvuoja Taika pasaulyje!

ADOLFAS ir HELENA MORKEVIČIAI
Laval, Que., Canada

Naujametinis sveikinimas

Mielus mūsų gimines, bičiulius ir draugus, gyvenančius T. Lietuvoje, Kanadoje ir kitur, nuoširdžiai sveikiname su žiemos šventėmis ir Naujaisiais metais, linkime visokeriopos laimės, sėkmės, o labiausia stiprios sveikatos!

FELIKSAS ir SOFIJA SPEICIAI
Montreal, Canada

SVEIKINAME

Su Naujaisiais 1983 metais visus mūsų mielus gimines, pažįstamus ir artimus draugus. Linkime visokios sėkmės gyvenime, o labiausia tvirtos sveikatos

LIUDAS ir PETRĖ KISIELIAI
Montreal, Que., Canada

SVEIKINU

Su tradicinėmis žiemos šventėmis ir Naujaisiais metais visus draugus ir drauges, kuriuos gyvenimo sąlygos privertė palikti gimtąjį kraštą. Taipgi sveikinu brolius ir sesutes su jų šeimomis, buvusius draugus ir kaimynus Tarybų Lietuvoje. Linkiu visiems geriausios sėkmės. O mums gyvenantiems naujoje tėvyne, linkiu kad mes visi ir mūsų vaikai ir anūkai gautum darbus, kad pranyktų infliacija ir, kad negrėstų pasaulinio karo grėsmė.

B. KVETINSKAS
Montreal, Que., Canada

Žiemos švenčių ir Naujųjų Metų proga

Sveikiname savo gimines ir visus artimuosius. Linkime geriausios sveikatos ir sėkmės visame kame.

Lai gyvuoja taika pasaulyje.

PRANAS ir ELSIE LAURUSEVIČIAI
New Lowell, Ont., Canada

SVEIKINIMAS

Žiemos švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikinu gimines ir draugus Amerikoje, Kanadoje ir Tarybų Lietuvoje. Linkiu visiems stiprios sveikatos ir visokeriopos laimės gyvenime.

Lai buna Taika pasaulyje ir tautų draugystė.

JOSEPH BRAZDŽIUS
Sudbury, Ont., Canada

Žieminių švenčių proga

Sveikiname visus gimines, draugus ir drauges Kanadoje, Lietuvoje ir Jungtinėse Valstijose ir linkime linksmy švenčių ir laimingų Naujų Metų, sveikatos ir sėkmės gyvenime; kad būtų taika pasaulyje.

Taipgi sveikiname "Laisvės" štabą.

SAM ir EMILY PABERALIS
Toronto, Ont., Canada

SVEIKINAME

Naujųjų Metų proga, nuoširdžiai sveikiname visus gimines ir draugus Tarybų Lietuvoje, Kanadoje ir Amerikoje.

Linkime visiems stiprios sveikatos ir gražaus gyvenimo ir Taikos pasaulyje.

P. M. DAUGELA
Willowdale, Ont., Canada

SVEIKINAME SU SVENTĖMIS

Sveikiname visus mūsų gimines, draugus bei pažįstamus Kanadoje, Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje su žieminėmis šventėmis.

Linkime visiems geros sveikatos, linksmai praleisti žieminės šventės ir daug sėkmės 1983 metais.

LEO ir JULIA SVIRPLIAI
Windsor, Ontario, Kanada

SVEIKINAME

Su Kalėdomis ir Naujais metais, sveikiname visus mūsų gimines ir draugus Kanadoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Tarybų Lietuvoje.

S. E. A. BALTULIŲ šeima
Windsor, Ont., Canada

Naujųjų Metų proga

Sveikiname visus mūsų pažįstamus, draugus ir gimines. Linkime geros sveikatos ir sėkmės visuose darbuose, ypatingai dirbantiems už visuotiną atominių ginklų sunaikinimą ir taiką.

Anita, Anthony, Olga ir Algirdas Grinkus
Vancouver, Canada

SVEIKINAME

SVEIKINAME

Su Naujaisiais metais gimines ir pažįstamus Kanadoje ir Lietuvoje. Linkime visiems daug laimės gyvenime ir sėkmės darbe.

ALGIRDAS ir REGINA GRINKEVIČIAI
Vilnius, Lietuva

Montreal, Que.

Ligoniai
Pastaruoju laiku įvairios ligos daugiau palietė moteris. Yra eilė susirgusių. Šiuo laiku sunkiai susirgusi verdūnietė Marytė Gudienė. Ji yra Montreal General ligoninėje, kur tirama jos liga. Į tą pačią ligoninę trumpam laikui buvo nuvežta verdūnietė, tai Janina Greibienė, bet ji jau sugrįžo namo.

P. Valincienės sveikata jau seniai sušlubavusi. Kiek sustiprėja, tai ir vėl atsiduria ligoninėje. Šiuo laiku ir vėl daugiau skundžiasi savo nesveikata.

Jonas Balčiūnas buvo staug susirgęs, bet pabuvęs savaitę ligoninėje, sugrįžo namo.

Visiems paliešiams ligų linkiu greitai pasveikti.

Išvyko—atvyko

K. Žiūniūnė buvo išvykusi į Torontą į savo anūkęs—Johannos Sidlauskaitės mokslo užbaigimą, kuri baigė su "Scholarship". Sėkmės jaunuolei toliau tęsti mokslą.

J. J. Girdauskai mėnesiui laiko išvyko į Floridą.

Nellie ir Harry Mitkai buvusi Kiekaitė, iš Jungtinių Amerikos Valstijų buvo atvykę į Montreali aplankyti Nellies mamą, kuri yra slaugymo namuose, lankė ir kitus namiškius: taipgi pasimatė su jaunystės draugais.

Irena Gudaitė buvo atvykusi aplankyti savo sergančią mamytę.

London, Ont.

Mirė V. Bobinskas
Sirdies priepuoliu mirė lapkričio 16 d. V. Bobinskas, 78 m. amžiaus, gyvenęs Londone. Paliko nuliūdime žmoną Sofiją.

Palaidotas Sv. Petro kapinėse, Londone.

Mirė V. Kauzonas
Lapkričio 18 d. rastas miręs savo namuose Vaclovas Kauzonas, 74 m. amžiaus, gyvenęs Rodney, Ont. netoli sūnais prie tabako ūkio.

Velionis gyveno vienas nes žmona jau buvo mirusi prieš tris metus. Jis buvo vedęs Antosę Lapinskaitę.

Nuliūdime paliko sūnų Edwardą su šeima ir augintinę Virginiją su šeima. Lietuvoje Drukskininkuose yra brolis ir sesers su šeimomis.

Palaidotas Rodney kapinėse.

Liūdna naujiena
A. Byras sunkiai sirgęs ligoninėje ir gydosi namuose. Jis gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad mirė jo sesuo Kostė Galvanauskienė, 85 m. amžiaus, gyvenusi Kalvelykiškyje, Rokiškio rajone pas savo dukterį.

K. Galvanauskienė buvo paskutinė iš penkių seserų, visos mirusios. Ta žinia smarkiai sukretė ligonį, kuris dar tebėra silpnos sveikatos.

Serga J. Kisielius
Lapkričio 24 d. Viktorija ligoninėje, Londone, Juozui Kisieliiui buvo padaryta sunki operacija. Operuota kulšies kaulai iš šanarių. Operacija gerai pavyko, ligonis pamažu gyja, bet esant senesnio amžiaus, po operacijos ima daugiau laiko sugyti, o ypatingai kaulų žaizdos.

Ištiko nelaimė Nastei Kisielienei, Juozo žmonai, kuri visą laiką rūpinosi savo vyrų, susižeidė koją, paslydusi prie namų. Rašant šiuos žodžius, ji namie bando gydytis. Tikimės, kad tai nebus didelis susižeidimas. J. N.

Chicago, Ill.

METŲ BĖGYJE MIRTIS IŠPLĖŠE DU SŪNUS

Skandžio ligos iškankintas San Diego, Cal., spalio 11 d. mirė Weslie Gates-Gudaitis, sulaukęs 64 m. a. Buvo gimęs 1918 m. lapkričio 13 d. Aurora, Ill.

Velionis buvo išauklėtas pažangioje dvasioje, nes jo mylima motina rūpinosi, kad jis suprastų darbo žmonių reikalus ir nepalūžtų kovos lauke.

Velionis išaugino dvi dukras, kurios ištekojo ir augina savo atžalyną. Giliai liūdi dukra Leslie Klimm ir jos vyras Canelius bei du vaikaičiai, dukra Lee Topper ir jos vyras Steve bei jų 3 vaikaičiai. Pastaroji gyvena San Diego, Cal., kuri ir slaugė sergantį tėvą. Leslie gyvena arti Chicagos ir dažnai aplanko močiutę Josephine Sisevičienę.

Dr. Josephine Sisevičienė pergyvena neribotai skaudų smūgį. Ji metų bėgyje neteko abiejų sūnų: Bruno Gates mirė 1981 m. gruodžio 28 d., o dabar Weslie šių metų spalio 11 d. Pati Josephine eina 92-ruosius metus.

Tą skausmą pergyvendama, ji raminais pažangios spaudos parėmimu. Kai mirė sūnus Bruno, ji įteikė jo atminimui ir pagarbai "Laisvei" \$50, "Daily World" \$50. Ji įteikusi pasakė, kad jos sūnus buvo sąmoningai išauklėti ir dažnai remdavo pažangią spaudą, už tai ji už juos atliekanti tą svarbią pareigą.

Gaila jaunų vyrų, be laiko atsiskyrusių iš mūsų tarpo, taipgi gaila jų šeimų, o ypatingai senatvės sulaukusios

Weslie Gates-Gudaitis

motinos, kuri tikėjosi sūnų paguodos, o neteko jų. Lai jiems bus amžina ramybė, o mielai Josephine giliausia užuojauta.

Vysnutė

Šūpinys

Žmogus, kaip ir žvaigždė, kiekvienas turi savo kelią.

Jeigu tiesa gyva, žmogus bus laisvas.

Darbas—gyvenimas, tinginystės—merdėjimas.

Kalbėti vieną, daryti kitą—tik sukčiaus profesija.

Skrudžės ir žmogaus gyvenimo našta dažnai būna virš galimybių.

Jaunas žmogus žiūri pirmyn, senas—atgal.

Lygiu pagrindu važiuoti patogiu, tačiau lygiu gyvenimo grindinių nebūna.

Nupirkti žmogų galima, bet nupirkti jausmą—niekada.

Kuo žmonės daugiau turi, tuo labiau nepasidalina.

Bronius Jauniskis

VAJUS

GAVIMUI "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ

VAJUS PRASIDEJO RUGSEJO 1 IR TĖSIS IKI ŠIŲ METŲ GRUODŽIO 31 D.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vartininkus ir labai laukiame naujų vartininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbui ir veikime su pirma vėjais dieną. Ropinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vėjais reikalui ir kalbinti žmones užsiskirti "Laisvę."

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma \$50; 2-ra \$45; 3-čia \$40; 4-ta \$35; 5-ta \$30; 6-ta \$25; 7-ta \$20; 8-ta \$15; 9-ta \$12; 10-ta \$10.

KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintus prenumeratas 1 punktas nuo 25 centų. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktas 50 centų.

KREDITŲ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲ PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITOS NEBUS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

\$20,000 FONDAS

Apart jeigu už prenumeratas ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukėlimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vėjų sieksime ir vėl šiam svarbiam reikalui sukelti \$20,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę" Savo Giminei Ar Draugams į Lietuvą, Jie Bus Jums Dėkingi Už Tą Dovaną

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų.
Kanadoje \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.
Lietuvoje \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.
Kitur užsieniuose \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.

Visais vėjais reikalais rašykite:

Laisvė

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

St. Petersburg, Fla.

Lapkričio 6 d. savoje salėje įvyko Klubu susirinkimas, kurį pravedė Klubu prez. V. Bunkus. Klubu valdyba bei renginių komisija pateikė pranešimą iš Klubu veiklos. V. Bunkus kalbėjo, kad mūsų veikimas tik prasidėjo, dar ne visi klubiečiai grįžo iš atostogų nes Floridos oras dar peršiltas, laukiame kada oras bus šaltesnis, tada sugrįš organizaciją nariai, suvažiuos svečiai ir veikimas pagyvės. V. Bunkus Klubu direktoriaus padėkojo už kooperaciją, kurie, esant reikalui, neatsisako pagalbei.

Pabaigus susirinkimą mūsų darbščiosios šeiminkės dalyvius pavaišino skaniais pietumis.

Vėliau vadovaujant Helenai Janulytei Dainos Mylėtoju choras atliko dainų programą. Po to sekė šokiai iki vėlumos.

Kuopos veikla

Lapkričio 13 d. Lietuvių S. Piliiečių salėje įvyko LLD 45-osios kuopos susirinkimas. Jį pradėjo kuopos pirmininkas Stasys Kuzmickas. Susirinkimą pravedė Helena Šarkiūnienė. Kuopos pirm. Stasys Kuzmickas pranešimų neturėjo, nes dvi savaites sirgo, gulėjo ligoninėje.

Kuopos valdybos bei renginių komisijos pateiktas pranešimas, kad LLD 45 kuopa tebeveikia ir yra gerame stovyje.

Susirinkimas nutarė iš kuopos išduoti klubui \$200 paramos. Pabaigus susirinkimą buvo pietūs.

Vėliau Choro pirmininkas Stasys Kuzmickas pakvietė Choro mokytoją Heleną Janulytę bei choristus. Ji pranešė, kad šandien choristė-

nešė kad šandien choristė-duetistė Violet Kuzmickienė mini savo gimtadienį. Dainos Mylėtoju choras Violetai padainavo.

Linksmo gimtadienio ir ilgiausių metų. Jos vyras Stasys Kuzmickas solo padainavo jai skirtą dainelę.

Ta proga Violet visiems dalyviams užfundijo po taurėlę.

Svarbu parašyti keletą žodžių apie pažangų veikėją Stasį Kuzmicką. Stasys Kuzmickas dvi savaites gulėjo Gateway Community ligoninėje. Gydytojai surado, kad kaklo gyslose sukietėjęs kraujas. Padaryta rimta operacija. Kadangi Stasys yra stiprus fiziniškai, operacija pavyko. Stasys grįžo į namus ir sveiksta žmonos Violet priežiūroje.

Stasys turi svarbias pareigas mūsų organizacijoje. Linkime jam greit ir pilnai susveikti.

KLUBU VEIKLA

Lapkričio 20 d. suėjo 10 metų nuo Lietuvių S. Piliiečių klubo įsikūrimo. Klubiečiai šią sukaktį iškilmingai paminėjo. Žmonių prisipildė pilna salė, buvo svečių ir iš tolesnių vietų. Mūsų šeiminkės pavaišino skaniais pietumis.

Prie garbės stalo sėdėjo Klubu valdyba ir direktoriai: garbės viceprezidentas Walteris Dubendris, Klubu advokatas Donnic E. Amadio bei kiti svečiai.

Papietavus minėjimo pirmininkė Adelė Pakalniškieinė pranešė, kad šandien paminėsime Klubu 10 metų gyvavimo sukaktį. Taip pat pagerbėsime V. ir V. Bunkus, 50 metų jubiliejaus proga.

Adelė Pakalniškieinė pasakė turiningą kalbą. Kalbėjo angliškai. Plačiai apibūdino kaip prieš 10 metų įsikūrė LSP klubas. Susiorganizavo maža grupelė ir nutarė išgyti savo namą, palaikyti mūsų spaudą, organizacijas. Atsirado gerų pritarėjų, inėšė stambia finansinę pradžią, buvo nupirtas namas. Tik reikėjo daug dirbti, padaryti didelį remontą, kad namas atitiktų mūsų reikalams.

Mūsų salė jauki, graži. Salę puošia mūsų dailininko Prano Mockapetrio nupiešti paveikslai ir lietuviški suvenyrai.

Klubu prezidentas Valys Bunkus per 10 metų daug dirbo ir nešė visą atsakomybę už Klubu gerą tvarką ir veiklą. Jam reikia pasakyti širdingą aciu.

Pristatytas Jonas Mileris. Jis apie Klubu įsikūrimą pakalbėjo lietuviškai.

Po to sekė sveikinimai V. V. Bunkams. Bronė Vaitkienė sveikino jubiliejaus proga, linkėjo geros sveikatos, ilgų metų sėkmės visuomeninėje veikloje ir Valiui ir Verutei prisegė pagarbos gėles.

Kalbėjo Stasys Kuzmickas sakė "Bunkus pažįstu seniai ypač Vali, mudviem teko eile metų kartu dirbti LDS organizacijoje išdo globėjais; susitikdavome LDS posėdžiuose bei seimuose. Taip pat esam buvę mūsų spaudos vadininkais. Sveikinu Verutę ir Valį jų vedybinio gyvenimo 50 metų jubiliejaus proga. Linku Jums sveikatos daug laimės, sėkmės visuomeninėje veikloje.

Valys Bunkus padėkojo visiems: Adelei Pakalniškieinei už pasakytą prasmingą kalbą, Bronėi Vaitkieniui už pasakytus gražius žodžius ir širdingus linkėjimus.

Stasiui Kuzmickui už prisiminimą mūsų ilgametės draugystės ir bendrą veiklą pažangiam judėjime ir už Jubiliejinį pasveikinimą, Helenai Janulytei už Jubiliejinio valco paskambinimą Choru už padainavimą dar kartą širdingas aciu visiems.

V. B-nė

San Francisco—Oakland, Cal.

DIDŽIOSIOS SPALIO REVOLIUCIJOS 65 METINIŲ ATŽYMĖJIMAS

Ši Tarybų Sąjungos atžymėjimą surošė San Francisco Amerikos-Rusijos Institutas ir Berkeley, Cal. Friendship draugija. Taip pat primintina, kad San Francisco Institutas švenčia savo 51 metų sukaktį. Šis Didžiosios Spalio Revoliucijos 65 metų minėjimo renginys įvyko lapkričio 7 dieną First Unitarian Church, San Francisco.

Ižanginę gerą kalbą pasakė Instituto prezidentė Ksavera Karosienė, kuri entuziastiškai sveikino šios iškilmės dalyvius su Didžiosios Spalio Revoliucijos sukaktimi.

Šikart Ksaverai teko ir pirmininkauti. Nemaža staigmena buvo, kaip Instituto prezidentė skaitė sveikinimo telegramą nuo Tarybų Sąjungos vado Leonido Brežnevo, kurią prisuntė San Francisco konsulatui ir visoms Friendship draugijoms. Antra telegrama buvo sveikinimas nuo žymaus mokslininko Linus Pauling, kuris yra žymus už pasaulinę taiką kovojas. Buvo ir daugiau telegramų.

Po telegramų skaitymo prezidentė Ksavera iškvietė idomia kalbą apie T. Sąjungos atsiekimus ir kaip T. Sąjunga stoja už nuolatinę pasauliui taiką. Sekantis kalbėtojas Harry Bridges, buvęs (dabar pensionierius) laivakrovių profsąjungos vad. Bridges kalbą, kaip ir visada išpūdinga ir įdomi. Sekantis kalbėjo Berkeley, Cal. Friendship draugijos prezidentas Oiva Murrilla. Jis taip pat įdomiai kalbėjo. Buvo dar ir daugiau kalbėtojų.

Antra šių iškilmių dalis buvo graži ir išpūdinga, tai muzikališka bei meninė programa su žymia operos artiste Arden Sugarman ir aukšto rango piano artistė Emily Wong, kurios savo žavingais balsais ir muzika publika sužavėjo ir jos buvo gausiai lydėtos aplođimentais. Baigiant programą buvo atsiklausta aukų išlaidoms ir geros nuotaikos. Publika nepašykštėjo sudėdami 9 šimtus dolerių. Tuo baigėsi gražios dieneles puiki popietė.

San Francisco Tarybų Sąjungos Konsulatas
San Francisco Tarybų Sąjungos Konsulas taip pat

iškilmingai šventiškai paminėjo Didžiosios Spalio Revoliucijos 65 metų sukaktį. Šis pokylis įvyko lapkričio 6 dieną Konsulato patalpose. Iškilmingos šventės vakare publika buvo vien su kvietimais ir čia, jei galima pavadinti, buvo dauguma inteligentijos, graži. Svečių nuotaika buvo elegantiška. Ilgi stalai buvo pilni apkrauti įvairios rūšies patiekalais, o šio puikaus Tarybų Sąjungos pastato dviejų aukštų salės buvo pilnos sukvietusių svečių.

Susirinkimas

Lapkričio 13 d. Alek ir Violet Taraškų patalpose įvyko LLD 198 kuopos posėdis. Jį pradėjo kuopos pirmininkas F. Machulis, tvarką pravedė Connie Mugianienė. M. Mozūraitienė skaitė praejusio posėdžio užrašus, kurie buvo priimti. Kuopai išaukštinti šikart nebuvo. Finansų sekretorė K. Karosienė pranešė, kad šiuo laiku kuopos išdas apytūštis ir rudeniniui "Laisvės" ir "Vilnieš" fondui šį kartą liks skolinga. Tačiau dėka kuopos nariams ir "Vilnieš" ir "Laisvės" skaitytojams, kurie sumokėdami vadininkai Violet Taraškienei už savo laikraščių prenumeratas prisidėjo su parama "Laisvei" ir "Vilniai", kuriuos vadininkė paskelbs spaudoje.

Nutarta sumokėti "Laisvės" prenumeratą Lietuvos bibliotekai. Taipgi nutarta žiemos švenčių proga pasiųsti sveikinimą laikraščiams "Laisvei" ir "Vilniai".

Pirmininkė Mugianienė pakvietė narius minėti tylos pagerbti mirusių ilgametį laikraščio "Laisvės" redaktorių Antaną Bimbą. Sunku, sunku tikėti, kad Jo jau nėra gyvųjų tarpe. Nuoširdi užuojauta jo žmonai Isei ir visam pažangiam judėjimui.

Pasibaigus posėdžiui draugai Taraškai pavaišino kavute ir skanėniais. Jiems nuoširdi padėka. Beje, šikart buvo džiugu matyti miela draugė Violet Taraškiene, po savo butą vaikščiojančia be "Walkerio" pagalbos. Tiesa, ji sakė, kad dar tik savo name tai tegali vaikščioti, bet išėjus į lauką turinti gaut pagalbą. Violet teko pergyventi abiejų šonų bei kojų sunkias operacijas. Linkime mielai draugei pilnai susveikti bei sutvirtėti. M. B-tė

Moterų klubo narėms

Antradienį, gruodžio 14 d., 2 val. po pietų, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., įvyks Niujorko Lietuvių Moterų Klubu susirinkimas. Tai po vasarinių atostogų bus pirmas susirinkimas, todėl naries prašome skaitlingai dalyvauti.

Šis susirinkimas ypatingai svarbus, nes jame bus renkama 1983 metams valdyba.

Čia pranešame aukotojų Klubui vardus nuo gegužės mėnesio:

Emilija Aimontienė, Miami, Fla. istodama kaip amžinai narė prisidėjo—\$10 auka.
Kostancija Thomas, Johnson City, N. Y. taip pat įstojo į Klubą ir prisidėjo su—\$10 auka.
Julija Meškienė, So. Ozone Park, N. Y., kuri dėl ligos negali susirinkimui lankyti, prisuntė \$50 auka.
Emilija Liepienė ir Margaret Jakštienė aukojo po \$5.
Už aukas aciu. Valdyba

LDS 1 ir 13 kuopų nariams

Gruodžio 12 d., 1 val. p. p., Laisvės name, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., įvyks LDS 1 ir 13 kuopų susirinkimas, kuriame bus išklausti delegatų iš LDS seimo raportai ir bus renkamos abiejų kuopų naujos valdybos 1983 metams. Apkalbėsime praėjusį bazarą (flea market).

Po susirinkimo bus vaisės (Christmas party) ir bus išstatyti atlikusieji bazaru suvesti dalykai. Bus galima juos įsigyti. Kviečiame ir nenarius.

LDS 1 kp. Valdyba

New York. — The New York Times dienraštinis rašė, kad JAV centrinė Žvalgyba suintensyvino savo veiklą Lotynų Amerikoje, daugiau kaip 150 agentų pasiųsdama į Hondurą ir kitas kaimynines valstybes, kurios graso komunistiniai perversmai. Prez. Reagan kaip tik tuo metu lankėsi Lotynų Amerikoje ir tokį teigimą paneigė.

Sezoninių švenčių proga

Draugus ir geradarius Tarybų Lietuvoje: V. Zenkevičių, P. Petronį, E. Juškį, J. Lukoševičių ir P. Subatį. Sveikiname ir linkime sėkmės.

VYTAUTAS ir šeima

Su Naujaisiais Metais

Sveikiname visus L.L.D. 45 kuopos narius ir draugus. Visiems linkime sveikatos, sėkmės asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime. Tegu 1983 metai būna taikos ir tautų draugystės metai.

L.L.D. 45 KUOPOS VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Florida

Žiemos švenčių proga

Sveikinu gimines, draugus ir bičiulius Amerikoje ir Lietuvoje. Linkiu sveikatos, džiaugsmo visiems ir laimingų Naujųjų Metų.

HELEN SIAURIENE
St. Petersburg, Fla.

OAKLAND, CALIFORNIA

Su Naujaisiais Metais

Sveikiname visus LLD narius, darbuotojus, rėmėjus, "Laisvės" kolektyvą ir bičiulius Amerikoje ir Lietuvoje. Linkime visiems stiprios sveikatos ir PASAULYJE TAIKOS.

LLD 198-OSIOS KUOPOS VALDYBA ir NARIAI

SAN LEANDRO, CALIFORNIA

SVEIKINAME

Su Naujaisiais Metais gimines Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje, artimuosius draugus ir drauges, taipgi "Laisvės" kolektyvą. Linkime stiprios sveikatos ir energijos švietimo darbuose.

ALEKSAS ir VIOLET TARAŠKAI

OAKLAND, CALIFORNIA

Su žiemos šventėmis sveikinu visus gimines, draugus ir pažįstamus, "Laisvės" kolektyvą, skaitytojus, ir rėmėjus. Linkiu visiems laimingų ir talkingų NAUJŪJŲ METŲ.

KONSTANCIJA MUGIANIENE

MIAMI SPRINGS, FLORIDA

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Vincas J. Stankus

Mirė

1973 m. gruodžio 17 d.

Nemaloni man ši devynių metų mirties sukaktis. Kiekvieną dieną prisimenu savo mylimą vyrą ir jo nueitą teisingą kelią. Išėkis ramiai, mano mielas, aš Tavęs niekad nepamiršiu.

Žmona—ELIZABETH STANKUS

MIAMI, FLA.

Mirus

Vincui Bovinui [Pėstininkui]

Rugpjūčio 8 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą jo žmonai Mitzei ir dukrai Frances, taip pat visiems kitiems giminiams, artimesiems bei draugams. Kartu liūdimė su Jumis. Tabūnie lengva jam Floridos žemėlė!

Onutė, Juozas, Marytė Packevičiai
Vytautė ir Linas Verčėkauskai

Lietuvos TSR
Kapsukas

BRIEFS

A new study reports that the number of heroin addicts in New York City has increased by fifty percent since 1978, to about 170,000, or about one third of all heroin addicts in the United States.

There is no question that drug use, beside poisoning our children, creates violent crime.

The New York Times says that

"Chicago police said that when they stormed an apartment in search of armed Black Panthers 12 years ago, a shoot-out ensued. Survivors of the raid—two Panther leaders were killed; four of seven others were wounded—said it was more like a shoot-in, and sued. After a decade of legal battles, officials appeared ready to pay.

The mothers of the slain Mark Clark and Fred Hampton will share a \$1.85 million settlement with the seven other plaintiffs, according to Robert Grueneberg, an assistant United States attorney. It is to be paid by the city, county and Federal governments, all of which were charged with violating the Panthers' civil rights.

The Panthers had claimed the police arrived at the apartment before dawn and began firing through the closed door. Police said they were fired on first and released a photograph showing what they said were bullet holes made by Panther weapons. The "bullet holes" were later shown to be nail heads.

Safe Haven is a new program which has been started in Brooklyn and Staten Island, N. Y., and will soon be tried in other places. Shop-owners in commercial dis-

tricts display a decal in their windows indicating that persons in distress are welcome to use the phone to call police and wait for help.

Fear of nuclear war is wide spread. That fear touches everybody—rich, poor, plain, professional and any other kind of people. To avoid that war is the responsibility of all of us. This country's strategy for survival in the nuclear age must be determined by more than a handful of officials in Washington.

People are showing their resistance to our government's present policies in many ways.

Two Catholic nuns were arrested for demonstrating at a nuclear weapons plant and the judge handed down the maximum penalty, 5-year prison term, and suspended all but 6 months of it.

Sisters Pat Mahoney, 46, and Sister Ann Marie Nord, 37, were convicted Nov. 10 for trespassing at the plant.

Inside the compound, the nuns plastered a fence with signs reading "Auschwitz" and "Dachau," and hoisted the flag.

Both Sister Mahoney and Sister Nord have participated in antinuclear demonstrations since the late 1970s.

"I still feel very right about what we did," Sister Nord told the judge before sentencing. "Clearly, the common good is at stake here, and if the law is not for the common good of the people, then you must break it."

Sister Mahoney smiled outside the courthouse and said, "I know this isn't going to stop us." Ilse

Two Catholic nuns who planted a flag saying "Death Factory" at the Rocky Flats nuclear weapons plant leave the federal courthouse in Denver after their sentencing. At left sister Nord and at right sister Mahoney.

LA...
102-02 Liberty Ave.
Telephone Area...

NO. 49

KR

P. Afrikos Dalink ir Lietuvių Skaitant...

R. F.

Pietų sk...
reformas...
nevaldyti...
galia su...
jos kilmė...
su mūla...
maišytos...
kurie Pie...
mi "Colou...

Ką tas...
rasistinė...
džia sten...
liudna te...
kad jie ti...
sia kilė i...
tojų dali...
Mulatu y...
nai. Be...
dauguma...
grams, k...
milijonu...
damos!

Bothos...
siekį: p...
sius, sud...
tarpe, i...
juos val...
kaip Pi...
negru-m...
nybė. D...
tams ir...
ta vienis...
Bet k...
teisės?...
tams ir...
lyvauti...
valgyti...
ranuose...
apie dal...
apie na...
apie po...
Mes es...
rasinių...
čiai nes...
nami.

Idomu...
kas sura...
laikų A...
raščius...
pluoštas...
tines kė...
kio šimt...
rikas ta...
"20-oj...
y Amel...
džiant...
sių nuo...
savo lai...
ilgu sta...
diumu...
mikro...
prakti...
apvaliu...
atidar...
vieni k...
tas vis...
vo, jie...
kiaus...

Gyve...
spindi...
giojė...
darbas...
viltys...
gyveni...
peščiai...
Gaila, l...
vietini...
bendr...
plunks...
dar d...
gyveni...
vome...
vija...
energi...

Prie...
tik ka...